

17. listopadu Den boje studentů za svobodu

17. listopadu 1989 byla v Československu u moci již 40 let komunistická strana. Během její vlády byli lidé vězněni a mučeni za protikomunistické názory. Nesměli svobodně vyjádřit svůj názor, nesměli si vybrat obor, který chtěli studovat, hlásit se k církvi, nesměli svobodně cestovat...

Dopisy a balíčky byly cenzurovány (= byl kontrolován jejich obsah).

V televizi, rádiu a novinách byly jen takové informace, které schválili komunisté. Veřejně mohli působit jen umělci, kteří k tomu dostali souhlas.

Bylo zakázáno soukromě podnikat. Mnoho lidí přišlo o své statky, firmy a další majetek.

V obchodech byl nedostatek základního zboží – potravin, hygienických potřeb, oblečení, spotřebičů. Řadu věcí bylo možné sehnat jen tzv. pod pultem.

To je jen malý výčet toho, v jakých podmínkách se žilo v Československu před rokem 1989. Není divu, že lidem došla trpělivost. Vše vyvrcholilo na podzim roku 1989.

17. listopadu se v Praze sešli studenti, aby si připomněli události z roku 1939 (kdy byly nacisty zavřeny české vysoké školy). Postupně se vzpomínková akce změnila v demonstraci, která byla veřejnou bezpečností (= policií) tvrdě potlačena.

Od tohoto dne se události začaly postupně posouvat ke změně k lepšímu – k demokracii. Komunistický režim padl – s výjimkou 17. listopadu bez bojů a násilí (proto se této revoluci říká sametová revoluce).

1. Přiřaď k pojmům jejich vysvětlení. Pokud nevíš, pomůže ti slovník cizích slov.

DEMOKRACIE	zásadní změna, převrat, svržení starého a nastolení nového politického režimu
CENZURA	typ vedení státu, kdy jsou politickou i policejní či vojenskou mocí kontrolovány, řízeny a omezovány všechny oblasti života
TOTALITA	veřejný hromadný projev protestu
REVOLUCE	forma vlády, kdy vládou lidmi volení zástupci
DEMONSTRACE	úřední kontrola a omezení či zákaz informací určených ke zveřejnění

2. Kolik let uplyne v roce 2020 od sametové revoluce v roce 1989?

3. Zkus zařadit popsané situace do správného období:

Funguje cenzura – v novinách, televizi, rozhlasu. „Závadné“ zprávy jsou upraveny nebo se vůbec nezveřejňují.

před
1989

po
1989

Každý se může hlásit k jakékoli církvi, vyznávat jakoukoli víru.

před
1989

po
1989

Je zakázáno podnikat. Soukromý majetek propadl státu.

před
1989

po
1989

Kritici a odpůrci režimu jsou zavíráni a mučeni.

před
1989

po
1989

Každý, kdo na to má prostředky může vydat jakoukoli vlastní knihu, audionahrávku či film.

před
1989

po
1989

Veřejná shromáždění jsou zakázána. Lidé se smí legálně scházet, jen při příležitostech podporujících vládnoucí stranu.

před
1989

po
1989

Lidé mohou svobodně cestovat kamkoli ve světě.

před
1989

po
1989

Existuje široká nabídka denního tisku, je zaručena svoboda slova a tisku.

před
1989

po
1989

Mladí lidé si mohou svobodně zvolit obor, kterému se chtějí věnovat, který chtějí studovat.

před
1989

po
1989

Dopisy a balíčky jsou tajně kontrolovány.

před
1989

po
1989